

Sivistysvaliokunnalle

Asia: Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi perusopetuslain 29 §:n, lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 28 ja 35 a §:n, oppilas- ja opiskelijahuoltolain sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 24 § muuttamisesta

Viite: [HE 206/2016](#)

Iltakoulujen liitto (IKLO ry) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto aikuislukioiden kannalta tärkeästä lakiesityksestä. Iltakoulujen liittoon kuuluu aikuislukioiden ja -linjojen ylläpitäjiä, Aikuislukioiden Rehtorit AiRe ry sekä Aikuislukioiden opettajat AIO ry.

Lausuntomme käsittelee lakiesityksen aikuisten lukiokoulutuksen ja lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen yksikköhintojen muuttamista koskevaa osaa.

Maamme aikuislukioiden ja -linjojen erityisenä tehtävänä on pitkään ollut aikuisväestömme elinikäisen oppimisen mahdollistaminen, maahanmuuttajille tarjottavan kotoutumiskoulutuksen järjestäminen ja nuorten aikuisten syrjäytymisen ehkäisy. Monille opiskelijoista oppilaitoksemme ovat viimeinen mahdollisuus toisen asteen yleissivistävien opintojen tekemiseen.

Lakiesityksen HE 206/2016 vp esitys *aikuisten lukiokoulutuksen* rahoituksen määräytymisestä jatkossa oppimäärän perusteella eikä opintojen aloittamisiän mukaan on järkevä uudistus, vaikka se ei kohtele kaikkia koulutuksen järjestäjiä aivan samalla tavalla. Nyt esitetty 65 prosentin osuus lukion yksikköhinnasta aikuisten oppimäärän mukaan opiskeleville parantaisi niiden aikuislukioiden rahoitusasemaa, joilla alle 18-vuotiaina opintonsa aloittaneita on ollut vähän. Erityisesti suurten kaupunkien aikuislukioiden toimintaedellytysten voi kuitenkin odottaa uudistuksen myötä heikenevän, koska näillä alle 18-vuotiaina aloittaneita päivälukioista siirtyneitä opiskelijoita on sinänsä täysin perustelluista syistä ollut enemmän. Näille koulutuksen järjestäjille muutoksesta aiheutuvan rahoitustason aleneman vuoksi ministeriöstä siirtymäajaksi haettavissa oleva harkinnanvarainen avustus on välttämätön.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen (LUVAn) rahoituksen muuttamista koskevat perustelut lakiesitysluonnoksessa *eivät aikuisten osalta sen sijaan ole hyväksyttäviä*. Lakiesitysluonnos antaa ymmärtää, että aikuisille tarjottavan lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen rahoitus voisi olla nuorille tarjottavan koulutuksen rahoitusta merkittävästi matalampi, vaikka kummallekin ryhmälle tarjottavan koulutuksen oppimäärä, opetussuunnitelma ja sisällöt ovat samat. Lakiesitys viittaa siihen, että ero aikuisille ja nuorille tarjottavan opetuksen tuntimäärissä voisi olla rahoituksen määräytymiseen vaikuttava tekijä:

”Aikuisille tarkoitetun opetuksen rahoituksen tason korottaminen on perusteltua, sillä kurssien määrä on kaikille sama lukioon valmistavassa koulutuksessa, vaikka opetuksen kesto eroaakin toisistaan ollen nuorilla keskimäärin 38 tuntia kurssia kohden ja aikuisilla keskimäärin 28 tuntia kurssia kohden. (s.13)”

Mielestämme on kuitenkin täysin selvää, että rahoituksen tulee varsinaisen lukiokoulutuksen tavoin myös lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa perustua tarjottavan oppimäärän laajuuteen. Koska tämän koulutuksen kurssimäärä ja -sisällöt ovat sekä nuorille että aikuisille samat, tulee myös rahoituksen olla sama.

Nuorille ja aikuisille tarjottavan opetuksen keskimääräiset kurssikohtaiset tuntimäärät on määritelty lukioasetuksessa (LA 1 § 1-3 mom), eivätkä siten voi olla rahoitusta määrittävä tekijä. Myös kurssikohtaiset kustannukset ovat nuorille ja aikuisille tarjottavan opetuksen osalta koulutuksen järjestäjille käytännössä samat.

Lakiesityksen logiikka on lukiokoulutukseen valmistavan LUVA-koulutuksen osalta näistä syistä ristiriidassa lakiesityksessä selkeästi esitetyn tavoitteen kanssa, jonka mukaan rahoitukseen tehtäväksi esitetyillä muutoksilla tähdätään juuri rahoituksen määräytymiseen oppimäärän perusteella.

Esitetyllä tavalla toteutettuna rahoitusuudistus vaarantaisi lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen osalta aikuisten maahanmuuttajaopiskelijoiden koulutuksellisen tasa-arvon. Esitetyllä rahoitustasolla aikuislukiot eivät suurella todennäköisyydellä kykenisi järjestämään tätä monille maahanmuuttajille välttämättömäksi osoittautunutta koulutusta, mikä käytännössä estäisi tämän ryhmän pääsyn jatko-opintoihin lukiokoulutuksen kautta. On huomattava, että useimmissa oppilaitoksissamme opiskelijoiden ryhmäkoot väistämättä jäävät pieniksi.

Eduskunnassa nyt käsiteltävänä olevassa lakiesityksessä [HE 177/2016 vp](#) on opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 24 §:n osalta esitetty lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen rahoituksesta kirjattavaksi seuraavaa:

“Yksikköhintoja laskettaessa niiden opiskelijoiden lukumäärää, jotka opiskelevat lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa, painotetaan kertoimella 1,21.”

Tämän rahoituskertoimen tulee koskea myös aikuisille tarjottavan lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen rahoitusta. *Vaadimme tästä syystä, että lakiesityksen [HE 206/2016 vp](#) vastaavaa lainkohtaa koskevasta tekstistä poistetaan viittaus aikuisille tarkoitettussa lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa opiskelevien opiskelijoiden yksikköhinnan painottamisesta kertoimella 0,65.* Rahoituksen tulee olla sama kaikille LUVAssa opiskeleville.

Helsingissä, 17.11.2016

Tarja Boe
Puheenjohtaja
Iltakoulujen liitto ry

Mauri Ronimus
Puheenjohtaja
Aikuislukioiden Rehtorit ry